

[Kirsten Gloerfelt-Tarp.]

vil tage hensyn hertil. Ministeren har givet tilsagn om at ville optage dette i ministeriets cirkulære til kommunerne, og det er mit håb, at det vil bidrage til, at vi får mange uddannede husmoderafløsere.

Når man skal vurdere betydningen af uddannelsen, må man sammenligne to egnede og dygtige kvinder henholdsvis med og uden uddannelse, men de, der har næret tvivl om værdien af uddannelsen, har ofte vist sig tilbøjelig til at sammenligne en dygtig kvinde uden uddannelse med et fæ, der har gennemgået et kursus.

Herefter kan jeg anbefale at stemme for lovforslaget.

Petra Petersen: I den betænkning, der er afgivet af udvalget, der har behandlet lovforslaget om husmoderafløsning, kan det ses, at ikke mindre end 15 organisationer og sammenslutninger har henvendt sig til udvalget for at tolke deres ønsker og krav med hensyn til lovens udformning. Det viser, at befolkningen i høj grad er interesseret i denne lov.

Det ville have glædet mig, om også jeg havde fået oplysning om, hvad disse organisationers henvendelser gik ud på. Var disse 15 organisationer, hvoraf de 14 er rene kvindeorganisationer, og den 15., Dansk Socialrådgiverforening, vel også tæller flest kvinder, tilfredse med loven, som den har virket i de to år, den har eksisteret? Gik deres ønsker ikke ud på at forbedre loven? Selvom mit parti efter reglerne ikke er udvalgsberettiget, var det dog rimeligt, at jeg som ordfører fik lejlighed til at høre, hvad disse mange henvendelser gik ud på; det var dog meget rart at få at vide, hvad de havde at sige.

Loven om husmoderafløsning har i de to år, den har virket, trods alle de mangler, den er behæftet med — for det er den — haft en uvurderlig betydning. I bemærkningerne til lovforslaget er det oplyst, at den samlede refusionsberettigede udgift i 1950—51 udgør knap 8,3 mill. kr., og for statens vedkommende godt 4,1 mill. kr. De penge er mange gange tjent ind, også selvom vi skal regne med det, der yderligere kommer til, altså det, kommunerne selv betaler. Vi ved udmærket, hvordan vore hospitaler i dag lider under mangel på sengepladser og sender patienterne hjem, længe før de er i stand til at klare deres arbejde, og det er vel naturligt, når hospitalerne ikke har plads. Det ville vel være billigere for stat og kommune, om man ydede hjælpen i hjemmene fremfor på de dyre sygehuse. Det samme gælder

vore optagelseshjem, der er overbefolkede; der er ikke plads på dem, og her er det afgjort også billigere for kommunen og staten at yde hjælpen i hjemmene. Det ville altså være en katastrofe, hvis man i dag ikke havde husmoderafløsere. Derfor forstår jeg ikke rigtig kommunernes karrighed med hensyn til husmoderafløsningen, og jeg finder, at det er en forringelse, der er sket under denne revision, en forringelse i alle tilfælde med hensyn til de husmoderafløsere, som har taget dette arbejde op.

Jeg gjorde ved første behandling opmærksom på, at når kommunerne nu får en så vidtstrakt bemyndigelse, at de selv kan bestemme, om de vil have uddannede eller ikke-uddannede afløsere, om de vil ansætte dem som faste medarbejdere eller sende dem hjem, altså ud i arbejdsløsheden for at så tilkalde med, hvis der kommer arbejde, vil det betyde, at de dygtigste og mest energiske af kvinderne søger over i andet erhverv, såsnart de har en mulighed derfor. Da afløsningen af husmoderafløserne også ligger så lavt, må man regne med, at mange af kvinderne søger til fabriks- eller andet time-lønnet arbejde. Husmoderafløsernes arbejde er, som jeg også dengang gjorde opmærksom på, meget hårdt, de har ikke alene en normal arbejdsdag, men de har hårdere arbejde, end man har i mange andre erhverv. Det er også meget mere krævende. Hvis de ikke er bedre lønnet end fabriksarbejdere, vil derfor en del af disse kvinder tage sæsonarbejde, og man kan risikere i en periode at stå uden hjælp til husmoderafløsningen.

I sit svar ved første behandling talte den højtærede arbejds- og socialminister meget om kommunernes selvbestemmelsesret, og det er meget prisværdigt, men hvordan kan det være, at denne bestemmelsesret altid gælder, når der er tale om forringelser? Når der er tale om militærbyggeri, bunkers, depoter og kaserne, er al bestemmelsesret frataget kommunerne.

Må jeg iøvrigt tilføje, at jeg husker fra den første debat om husmoderafløsningen, hvordan de kvindelige medlemmer her i salen talte om uniformer til husmoderafløserne, om tjenestemandstillinger, om særligt udvalgte kvinder o. s. v. Det er man helt gået fra. Man er nået dertil, at kommunerne nu kan tage hvem som helst, de vil, med eller uden uddannelse, og aflønne dem med den på egnen gængse løn, og det vil i realiteten sige, at man gør loven ringere.

Jeg spurgte ved første behandling af lovforslaget den højtærede arbejds- og socialminister om, hvad man ville gøre med de 45 pct. af husmoderafløserne, der er uddan-